

Øvre Romerike Brann og Redning IKS

► Oppgavegjennomgang

Oppdragsnr.: 5193321 Dokumentnr.: 200 Versjon: J03 Dato: 2019-07-02

Oppdragsgiver: Øvre Romerike Brann og Redning IKS
Oppdragsgivers kontaktperson: John Arne Karlsen
Rådgiver: Norconsult AS, Apotekergaten 14, NO-3187 Horten
Oppdragsleder: Kevin H. Medby
Fagansvarlig: Jørn Harald S. Andersen
Andre nøkkelpersoner: Tore Andre Hermansen

J03	2019-07-02	Endelig utgave	KHMe	ToAHe	KHMe
B02	2019-06-25	For gjennomlesning ØRB	KHMe	JSA/ ToAHe	KHMe
A01	2019-06-24	For fagkontroll	KHMe		
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Innhold

1	Bakgrunn og mandat	4
1.1	Forutsetninger og avgrensninger	5
1.2	Gjennomføring av arbeidet	5
2	Brannvesenets oppgaver	6
2.1	Fremtidig utvikling – forslag til ny dimensjoneringsforskrift	9
3	Øvre Romerike Brann og redning IKS	11
3.1	Organisering	12
3.1.1	<i>Administrasjon og ledelse</i>	12
3.1.2	<i>Beredskapsavdelingen</i>	12
3.1.3	<i>Forebyggende avdeling</i>	13
3.1.4	<i>Feieravdeling</i>	13
3.2	Gjennomgang ØRBs aktiviteter	14
3.2.1	<i>Beredskapsavdelingen</i>	14
3.2.2	<i>Forebyggende avdeling</i>	15
3.3	Netto driftskostnader pr. innbygger	15
4	Norconsults funn	17
4.1	Norconsults funn angående ØRBs oppgaver	17
4.2	Norconsults funn angående organisering	19
4.3	Norconsults funn angående kostnader	20
4.4	Ny hovedbrannstasjon Jessheim	20
4.5	Norconsults konklusjon	21

1 Bakgrunn og mandat

Bakgrunnen for Øvre Romerike Brann og redning IKS (ØRB) sin henvendelse og grunnlaget for denne gjennomgangen, er et vedtak fattet av representantskapet med tilhørende protokolltilførsel. Der anmodes det om at ØRBs aktiviteter med tilhørende kostnadsbilde gjennomgås. Dette for å identifisere lovpålagte og ikke lov-pålagte oppgaver ØRB gjennomfører. Norconsult ser på dette som en virksomhetsgjennomgang av ØRB med hensyn til hvilke oppdrag som i dag løses av selskapet.

ØVRE ROMERIKE BRANN OG REDNINGwww.orbrann.no

Våre eiere har i møte 19.11.18 bedt oss om følgende:

ROS-analyse i ØRB

*Vedtak:
Representantskapet ber om at ØRB iverksetter en ROS analyse. Analysen bes gjennomført av en ekstern aktør og arbeidet ferdigstilles i løpet av 1.halvår 2019.*

Protokolltilførsel:

1. Representantskapet registrerer en økning av kostnadene til drift og investeringer i ØRB. Representantskapet etterlyser nærmere gjennomgang av forutsetningene og alternativene for stillingsopprettelsene for forslaget godkjennes.

2. Representantskapet finner at det er grunnlag for en gjennomgang av ØRBs aktiviteter og tilhørende kostnadsbilde. ØRB bes om å ta en gjennomgang av selskapets aktiviteter og tilhørende kostnadsbilde, eventuelt også med sikte på å utrede konsekvenser ved etablering og lokalisering av ny hovedbrannstasjon. Gjennomgangen bes dessuten skissere hvordan ØRB ville sett ut og hva det ville kostet dersom bare lovpålagte oppgaver for et brannvesen ble utført. Utredningen oversendes representantskapet i god tid før neste budsjettbehandling.

3. Representantskapet ser at ØRB har betydelig aktivitet knyttet til redningsoppdrag og ikke-lovpålagte bistandsoppdrag til politi og helsevesen - og ved hendelser og ulykker av ulik art. Representantskapet finner at det er grunnlag for en ekstern gjennomgang av ØRBs aktiviteter og tilhørende kostnadsbilde. ØRB bes ta initiativ til en ekstern gjennomgang av selskapets aktiviteter og tilhørende kostnadsbilde, eventuelt også med sikte på å utrede konsekvenser ved etablering og lokalisering av ny hovedbrannstasjon. Gjennomgangen bes dessuten skissere hvordan ØRB ville sett ut og hva det ville kostet dersom kun lovpålagte oppgaver for et brannvesen ble utført. Utredningen oversendes representantskapet i god tid før neste budsjettbehandling.

1.1 Forutsetninger og avgrensninger

Arbeidet er gjennomført som en oppgavegjennomgang av ØRB. Det er da gjort vurderinger av lovverket og identifisert lovpålagte oppgaver for brannvesenet. Dette er sett opp mot den aktivitet ØRB driver. ØRB har bistått med nødvendig informasjon og svart på spørsmål fra Norconsult. Det er en forutsetning for denne rapporten at informasjon gitt fra ØRBs representanter til Norconsult er korrekte. Norconsult har ikke hatt mulighet for å ettergå informasjonen, men har heller ingen indikasjoner på at det er gitt feilaktig informasjon i prosessen.

I denne oppgavegjennomgangen gjøres det ikke nærmere vurderinger knyttet til:

- dimensjonering av brannvesenet, styrkeoppsett, stasjonsplasseringer, vaktordninger mv.
- status, tilstand og omfang av brannvesenets kjøretøy utstyr mv.

1.2 Gjennomføring av arbeidet

Norconsult har utført dette arbeidet som en uavhengig tredje part. Arbeidet ble gjennomført fra begynnelsen av mai 2019 og ut juni 2019.

Gjennom arbeidet har Norconsult studert oversendt informasjon fra ØRB, slik som årsrapporter, utrykningsstatistikk, protokoller fra representantskapet, budsjett og økonomiplaner, betalingsregulativ, handlingsplaner mv.

I tillegg ble det gjennomført ett oppstartmøte der det ble gitt omfattende informasjon om-, og innføring i, ØRBs organisasjon og arbeidsoppgaver.

På møtet som ble avholdt den 9. mai i lokalene til ØRB i Industriveien 8, deltok følgende personer:

- John Arne Karlsen, brannsjef ØRB
- Ivar Husås, avdelingssjef forebyggende ØRB
- Synne Camilla Aspås, rådgiver forebyggende, ØRB
- Mette Rogn, økonomirådgiver, ØRB
- Kevin Medby, oppdragsleder Norconsult

Norconsult har utarbeidet denne rapporten i etterkant av møtet og har stilt oppfølgende spørsmål til ØRB via e-post.

2 Brannvesenets oppgaver

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) er det overordnede lovverket som fastsetter brannvesenets oppgaver.

I lovens kapittel 3. Kommuners plikter og fullmakter og § 11 Brannvesenets oppgaver står følgende:

Brannvesenet skal:

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om brannvesenets oppgaver

Kommunene har også ansvar for oppgaver definert i forskrift om brannforebygging som naturlig utføres av brannvesenets forebyggende avdeling. Det vises til kapittel 4 *Kommunens forebyggende plikter* i Forskrift om brannforebygging. I forskriften omtales dette som kommunens plikter, men det er normalt brannvesenets forebyggende avdeling som utfører dette på vegne av sine eierkommuner. Dette gjelder i hovedsak for alle de gjengitte paragrafene bortsett fra § 21 om vannforsyning. Her vil likevel forebyggende avdeling være en viktig bidragsyter til kommunens byggesaksavdelinger.

§ 14. Kartlegging av risikoen for brann

Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv.

§ 15. Planlegging av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal fastsette satsingsområder og planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsningsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes.

§ 16. Gjennomføring av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal gjennomføre tiltak i samsvar med planen for det forebyggende arbeidet, og på bakgrunn av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende som gir ny kunnskap om risikoen for brann.

§ 17. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.

Det bemerkes i denne sammenhengen at feiertjenester er underlagt selvkostprinsippet og finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. Kommunen kan få dekket sine kostnader ved å produsere tjenesten (selvkost), men har ikke anledning til å ta seg betalt utover dette.

§ 18. Risikobasert tilsyn

Tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av:

- a) risikoen for tap av liv og helse
- b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier
- c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser
- d) risikoen for brudd på forebyggende plikter
- e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.

§ 19. Andre tiltak mot brann

Kommunen skal motivere og samarbeide med aktuelle aktører for at de skal bidra til å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av brann.

Kommunen skal fremme brannsikkerhet gjennom kommunale og regionale planleggings- og beslutningsprosesser.

Kommunen skal bidra til å innhente og formidle kunnskap om:

- a) hvordan branner starter og sprer seg
- b) kjennetegn ved personer som omkommer eller blir skadet i branner
- c) kjennetegn ved byggverk og bygningsmiljø som blir involvert i branner
- d) hvilke forebyggende og beredskapsmessige tiltak som påvirker forløpet og utfallet av branner.

§ 20. Evaluering av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet.

Etter branner som har hatt eller kunne fått alvorlige konsekvenser for liv, helse, miljø eller materielle verdier, skal kommunen evaluere om det forebyggende arbeidet har hatt ønsket effekt.

Kommunen skal iverksette rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte ved kartleggingen av risiko og sårbarhet for brann, og ved planleggingen og gjennomføringen av forebyggende tiltak.

§ 21. Vannforsyning

Kommunen skal sørge for at den kommunale vannforsyningen fram til tomtegrenser i tettbygde strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann.

I boligstrøk og lignende der spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil.

I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke behovet.

§ 22. Kommunens dokumentasjon

Kommunen skal dokumentere at dens plikter etter § 14 til § 21 er oppfylt.

I tillegg påpeker vi formålsparagrafen i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen:

§ 1-1. Formål

Forskriften skal sikre at enhver kommune har et brannvesen som er organisert, utrustet og bemannet, slik at oppgaver pålagt i lov og forskrifter blir utført tilfredsstillende. Videre skal forskriften sikre at brannvesenet er organisert og dimensjonert på bakgrunn av den risiko og sårbarhet som foreligger.

Forurensingsforskriften § 18A

I mai 2018 trådte en del i kraft et nytt kapittel i Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 18A - *Kommunal beredskap mot akutt forurensning*. Hensikten med dette kapitlet i forskriften er å sikre etablering av effektiv og god kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning.

I tillegg til krav om kommunal beredskap mot mindre forurensnings hendelser fremmer også paragrafen en rekke krav til både miljørisikoanalyse og beredskapsanalyse. Forskriften gir kommunene en rekke nye krav innenfor dette området. Eksempelvis står følgende i forskriftens § 18A-6:

Den kommunale beredskapen mot akutt forurensning som er beskrevet i § 18A-3 skal etableres på grunnlag av miljørisikoanalysen, beredskapsanalysen og de dimensjonerende scenariene, jf. § 18A-4 og § 18A-5, og skal beskrives i en beredskapsplan i henhold til § 18A-8.

I paragrafen som omtaler beredskapsanalysen (§18A-5) står følgende om beredskapen som kommunen må dimensjonere:

Kommunen skal på grunnlag av miljørisikoanalysen og de dimensjonerende scenariene utarbeide en beredskapsanalyse.

Beredskapsanalysen skal fastsette rammene for kommunens beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning ved at det for hvert av de dimensjonerende scenariene som et minimum bestemmes og begrunnes:

- a) organisering av beredskapen,*
- b) nødvendig beredskapsutstyr,*
- c) nødvendig mannskap, og*
- d) responstid.*

I mange tilfeller er kommunens brannvesen den lokale kommunale beredskapsressursen som har kompetanse og utstyr til å settes inn mot denne type hendelser. I tillegg til at kommunens tekniske avdeling vil kunne bistå med tyngre ressurser og miljøavdelingen med ytterligere miljøfaglig kompetanse.

Nasjonal prosedyre for pågående livstruende vold (PLIVO)

Prosedyren for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO) er utviklet i samarbeid mellom politiet, brann- og redningstjenesten og helsetjenesten, og skal danne grunnlag for en bedret nasjonal beredskap for å håndtere hendelser der det utøves livstruende vold mot flere personer

Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved PLIVO beskriver hvordan nødetatene skal samarbeide i situasjoner med pågående livstruende vold. Målet med prosedyren er at alle nødetatene skal samarbeide på en tryggest mulig måte for å beskytte befolkningen og yte rask, kvalifisert og koordinert hjelp ved en

situasjon der én eller flere gjerningspersoner utøver livstruende vold med våpen eller farlig gjenstand mot uskyldige personer. Det er politiets operasjonssentral (112) som definerer en PLIVO-hendelse. PLIVO-hendelser er skarpe oppdrag, det vil si at politiet bærer våpen.

Bistand til andre nødetater

Brannvesenet er stadig oftere første instans på et skadested og må ivareta oppgaver for de andre nødetatene. I tillegg gjennomføres det også en rekke bistandsoppdrag av varierende art til både Politiet og Helse. Tendensen for slike oppdrag har vært sterkt økende på landsbasis de siste årene. Hvor langt brannvesenets ansvar strekker seg for slik bistand, er svært uklart. En del av disse oppdragene stiller andre krav til kompetanse enn det den tradisjonelle deltids- og heltidsopplæringen for brann og redningspersonell gir i dag.

Gjennom våren 2019 er det blitt satt fokus på dette fra flere, blant annet fra KS Bedrift Brann og Redning. I Granavolden-erklæringen har regjeringen nedfelt i sin plattform at man skal "gjennomgå beredskapskapasiteten i kommunene, inkludert rollefordeling mellom brannvesen, politi og helsevesen".

Likevel er realiteten at brannvesenet vil være en viktig bistandsaktør og ivareta oppgaver som primært tillegger både politiet og helsevesenet/ambulansetjenesten

2.1 Fremtidig utvikling – forslag til ny dimensjoneringsforskrift

I denne gjennomgangen er det naturlig å se på hvilke krav brannvesenet vil bli stilt overfor i fremtiden. I november 2017 oversendte DSB et forslag til ny forskrift til Justis- og beredskapsdepartementet. Den skal erstatte dagens dimensjoneringsforskrift. Den nye forskriften har fått tittelen; *Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene* (korttittel: brann- og redningsvesenforskriften). Forslaget er nå til behandling i departementet, deretter sendes det ut på høring.

DSB kommenterer selv de viktigste endringene på følgende måte¹ ;

De viktigste bestemmelsene i dagens forskrift er beholdt, særlig minimumskravene knyttet til organisering, bemanning og utrustning. Samtidig er det gjort endringer som skal sikre innbyggerne enda bedre tjenester fra brann- og redningsvesenet i fremtiden. Det foreslås tydeligere og til dels nye krav til analyser av risiko, sårbarhet, beredskap og forebygging, som grunnlag for organisering, utrustning og bemanning av etaten. Dette innebærer samlet sett noe økt fleksibilitet for kommunene til å løse sine oppgaver med utgangspunkt i lokal risiko. Nedenfor gjengis enkelte av forskriftens paragrafer

§ 7 Grunnlag for organisering, bemanning og utrustning

Kommunen skal organisere, bemanne og utruste brann- og redningsvesenet på bakgrunn av:

- a) risiko- og sårbarhetsanalyse,*
- b) forebyggendeanalyse og*
- c) beredskapsanalyse.*

Brann- og redningsvesenet skal sørge for at relevante aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelsen av analysene. Analysene skal være oppdaterte.

§ 11 Planverk

Risiko- og sårbarhetsanalysen, forebyggendeanalysen og beredskapsanalysen skal følges opp med nødvendig planverk for å sikre god håndtering av bestemte typer hendelser og viktige risikoobjekter. Brann-

¹ Tekst er hentet fra DSBs nyhetsartikkel om forslaget til ny forskrift; Fremtidens brann- og redningsvesen, 3.11.2017 - <https://www.dsb.no/nyhetsarkiv/2017/fremtidens-brann--og-redningsvesen/>

og redningsvesenet skal også følge opp analysene med en plan for å sikre at personellet har nødvendig kompetanse. Planene skal iverksettes, evalueres og ved behov endres i henhold til erfaringer.

§ 21 Utrustning til bruk ved branner og andre ulykker

Brann- og redningsvesenet skal disponere egnet utstyr til å løse sine oppgaver som fremkommer av brann- og eksplosjonsvernloven, risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen.

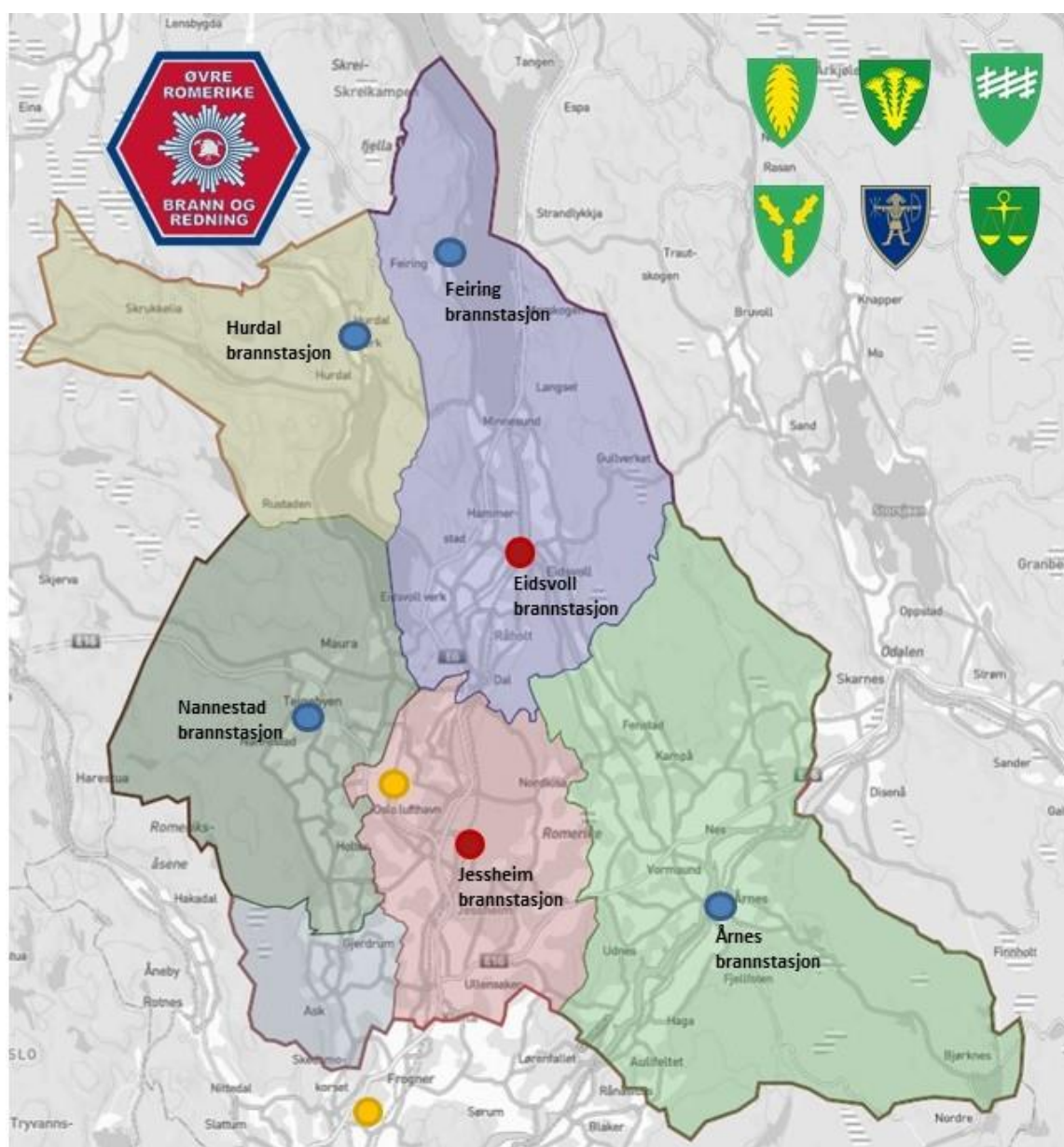
Brann- og redningsvesenet skal som et minimum ha egnet utstyr til slokke- og redningsinnsats ved branner, trafikkulykker og ulykker i vann. Brann- og redningsvesenet kan inngå avtale med andre om bruk av slikt utstyr.

§ 28 Evaluering etter hendelser

Dokumentasjonen av evalueringene av hendelser, jf. brann- og eksplosjonsvernloven §§ 9 andre ledd og 10 første ledd, skal inneholde hvordan læringspunkter skal implementeres i brann- og redningsvesenet.

3 Øvre Romerike Brann og redning IKS

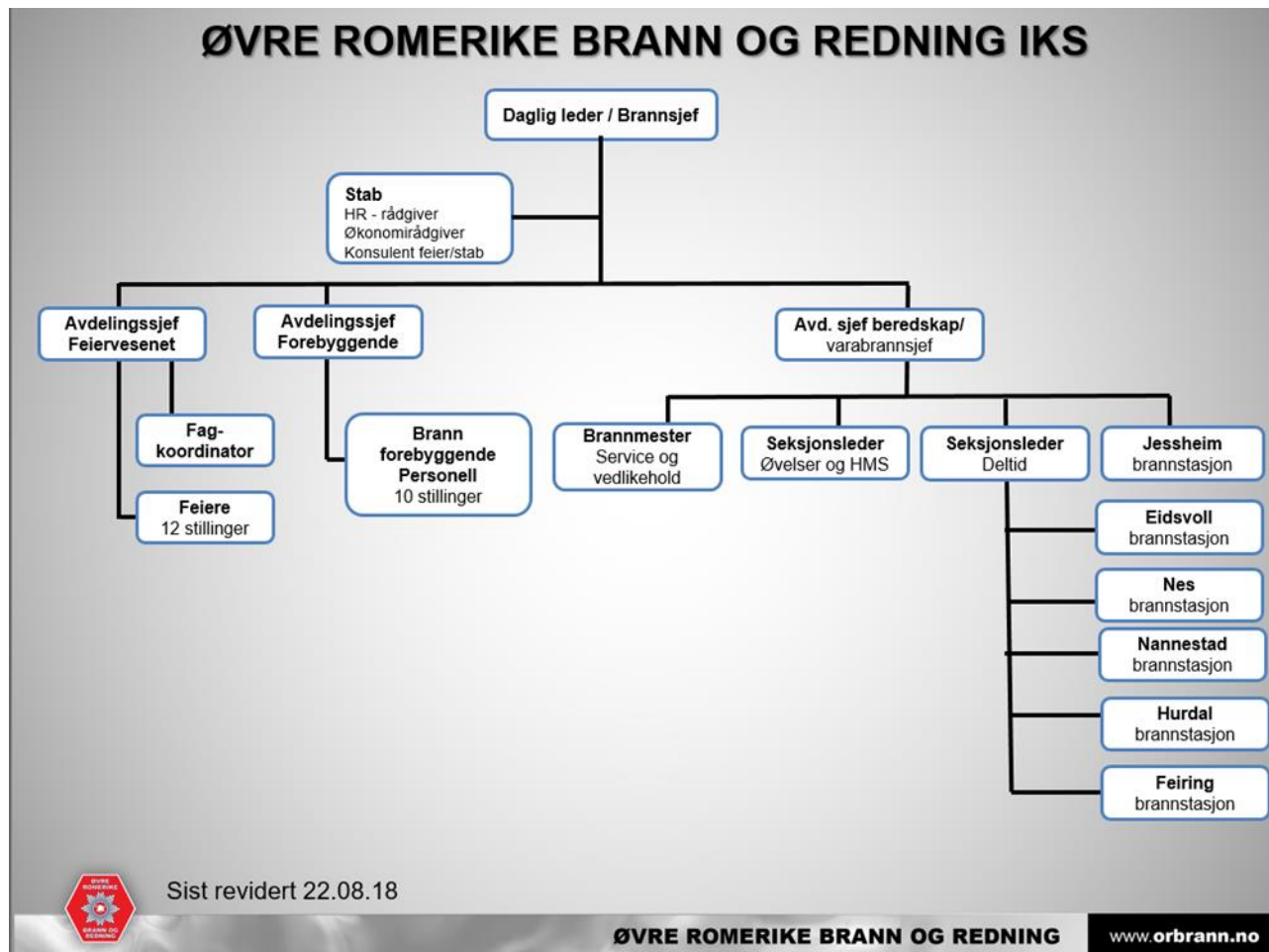
Øvre Romerike Brann- og redning IKS (ØRB) er et interkommunalt selskap som eies av kommunene Eidsvoll, Gjerdrum, Hurdal, Nannestad, Nes og Ullensaker. Selskapet har ansvaret for å forvalte brann-, redning- og feiertjenester etter lov om vern mot brann, eksplosjon mv. av 14. juni 2002 nr. 20. jun. ØRB dekker et område på 2054 km² med ca. 108.000 innbyggere/brukere. ØRBs ansvarsområde fremgår av kartutsnittet under. Røde markeringer indikerer stasjoner med kasernert mannskap, blå markeringer er stasjoner med deltidsmannskaper (ikke kasernert). Gule prikker er stasjonene til de brannvesen som ØRB har utvidet bistandsavtale med. Brannvesenet ved OSL dekker egen terminal og har disponibelt høydemateriell. Det er inngått avtale med Nedre Romerike brann og redning for førsteinnsats i Gjerdrum kommune.

Figur 1 - Kart over ØRBs ansvarsområde.

3.1 Organisering

ØRB er organisert i tre avdelinger; Beredskapsavdelingen, forebyggende avdeling og feieravdelingen. I tillegg kommer stab. ØRBs organisasjonskart fremgår av figuren under.

Figur 2 - Organisasjonskart ØRB, pr. 22.08.18

3.1.1 Administrasjon og ledelse

ØRB har etablert en ledelse bestående av brannsjef og de tre avdelingslederne; Avdelingssjef Feier, Avdelingssjef Forebyggende og Avdelingssjef Beredskap/ varabrannsjef. Dette er i henhold til *Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen* hvor det i § 2-5 stilles krav om at brannvesen i kommune/brannvernregion med over 20.000 innbyggere skal ledes av en brannsjef i fullstilling samt at det skal være en forebyggende- og en beredskapsavdeling som ledes av en person i full stilling.

Ledelsen støttes av en administrasjon på tre funksjoner (brannsjefens stab): HR-rådgiver, Økonomirådgiver og Konsulent feier/stab.

Administrasjonen og forebyggende avdeling er lokalisert i eksterne leide lokaler på Jessheim.

3.1.2 Beredskapsavdelingen

Beredskapsavdelingen ledes av Avd. sjef beredskap, (i tråd med krav i dimensjoneringsforskriften), i tillegg er det også en stab på 3 heltidsansatte. Avdelingen er forøvrig fordelt på følgende brannstasjoner:

- Jessheim: 20 heltidskasernerte mannskaper
- Eidsvoll: 8 heltidskasernerte mannskaper og 12 deltidsmannskaper
- Nannestad: 16 deltidsmannskaper
- Nes: 16 deltidsmannskaper
- Hurdal: 16 deltidsmannskaper
- Feiring: 12 deltidsmannskaper

Gjennom dimensjoneringsforskriften § 5 stilles det følgende krav: *Enhver kommune skal ha beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innenfor krav til innsatstider etter § 4-8. Samlet innsatsstyrke skal være minst 16 personer, hvorav minst 4 skal være kvalifiserte som utrykningsledere.*

Det bemerkes her at Gjerdrum dekkes gjennom en samarbeidsavtale med Nedre Romerike brannvesen.

Med den styrkeoppsetningen som ØRB har tilfredsstilles dette kravet. Feiring er en stasjon lokalisert nord i Eidsvoll kommune og samlet sett overgår totalt antall mannskaper ved stasjon Eidsvoll og Feiring minstekravet.

3.1.3 Forebyggende avdeling

Forebyggende avdeling ledes av avdelingssjef forebyggende, (i tråd med krav i dimensjoneringsforskriften,) og består av ytterligere 10 ansatte. Dimensjoneringsforskriften stiller følgende krav til forebyggende personell:

Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg krever ytterligere ressurser.

Med ca. 108.000 innbyggere i regionen til ØRB vil det være nært forestående at forebyggende avdeling må tilføres ytterligere en stilling for å tilfredsstille lovkravet. Administrasjonen og forebyggende avdeling er lokalisert i eksterne leide lokaler på Jessheim.

3.1.4 Feieravdeling

Feieravdelingen ledes av avdelingssjef feier (konstituert) i tillegg består avdelingen av 13 feiersvenner/feiere/fagkoordinatorer. Feieravdelingen har base på Jessheim.

3.2 Gjennomgang ØRBs aktiviteter

3.2.1 Beredskapsavdelingen

Utrykningsstatistikk for ØRB de tre siste årene fordeler seg på følgende måte basert på hovedkategorier.

Tabell 1 - Oversikt utrykninger ØRB - hovedkategorier. Kilde: ØRB

Kategori utrykning	2016	2017	2018
Bygningsbranner	53	48	58
Skogbranner	3	3	19
Andre branner	138	160	214
Brannhindrende tiltak	77	79	116
Redningsoppdrag ¹⁾	275	286	319
Bistand annet ²⁾	358	372	400
Unødige alarmer	726	705	757
Totalt	1630	1653	1883

¹⁾ I kategorien Redningsoppdrag inngår utrykninger i forbindelse med: Trafikkulykker, Naturhendelser, Forurensning og andre redningsoppdrag.

²⁾ I kategorien Bistand annet inngår Bistand politi, bistand helse og andre oppdrag. Andre oppdrag kan være hjelpejeneste, innlåsning, teknisk alarm, heisalarm, mistanke om brann (hører røykvarslere, lukter røyk og varsler 110-sentralen) samt noen feilregistreringer i systemet.

Som tabellen viser er det vel 15 % økning i antall utrykninger i løpet av 3 års perioden (13,9 % økning fra 2017 til 2018). Hovedårsaken for økningen er blant annet redningsoppdrag, skogbranner og andre branner. Oppdrag som naturlig faller inn under brannvesenets lovpålagte ansvarsområde.

Ser vi litt mer detaljert på kategori Bistand annet ser vi at det har vært følgende utvikling på bistand til politi og helse de siste tre årene:

Tabell 2 - Oversikt over utrykninger for bistand politi/ helse

Kategori utrykning	2016	2017	2018
Bistand politi	28	33	21
Bistand helse	171	182	170

Bistandsoppdrag er det for tiden er stor diskusjon rundt. Som tallene viser, har de for ØRB i hovedsak vært stabile de siste tre årene med +/- 10 oppdrag for hver av dem. Dette er oppdrag som pr. definisjon ikke er lovpålagt gjennom brann- og eksplosjonsvernlovens § 11, eller andre forskrifter.

Kostnaden ved denne type oppdrag er vanskelig å anslå. For et kasernert mannskap går driftskostnaden pr. utrykning ned jo flere oppdrag de er ute på, da det ligger en stor grunnkostnad i bunn for å drifte et kasernert brannmannskap. Men for mannskaper på deltid som alarmeres ved hendelser og mottar overtidsgodtgjørelse mv. så er kostnaden mer direkte knyttet til antall oppdrag. Samtidig vil brannvesenets bistand i slike situasjoner medføre sparte kostnader for politi og helse.

Brannvesenets bistand til politi og helse er blitt aktualisert gjennom våren 2019. Det er stilt spørsmål om dette også i Stortinget. Regjeringen har pr. nå synliggjort at temaet vil bli tatt opp i en stortingsmelding om samfunnssikkerhet som kommer i 2020. Dette er også nedfelt i regjeringens Granavolden-plattform; "gjennomgå beredskapskapasiteten i kommunene, inkludert rollefordeling mellom brannvesen, politi og helsevesen".

Den største andelen utrykninger for ØRB er unødige alarmer (ca. 40 % av alle hendelser det rykkes ut på). Dette omfatter utrykninger i forbindelse med automatiske brannalarmer (ABA), falsk alarm mv. Av de 757 utrykningene i 2018 viser bakenforliggende statistikk at vel 65 % av disse kommer fra næringsbygg og offentlige bygg. Her er det viktig å presisere at unødige alarmer faktureres i henhold til gjeldende gebyr-regulativ.

3.2.2 Forebyggende avdeling

Forebyggende avdelings handlingsplan for 2019 beskriver oppgaver de skal prioritere og gjennomføre slik:

- Utarbeide ROS-analyse (tverrfaglig prosjekt - felles ROS-analyse for ØRB).
- Utarbeide Forebyggendeanalyse
- Risikoutsatte grupper - trygg hjemme, opplæring av ledere, hjemmesykepleier mv.
- Oppfølging bekymringsmeldinger
- Informasjon/ motivasjon og kampanjer - egen kommunikasjonsstrategi men følger de nasjonale kampanjene.
- Nærhet til innbyggere - kontordager i kommunehusene starter etter sommeren 2019 for å skape større nærhet av innbyggerne. Dette vil ha en dobbelt effekt. Økt tilstedeværelse i kommunen vil medføre bedre kontakt med byggesak og kommunen forøvrig, samtidig blir forebyggende avdeling mer tilgjengelig for innbyggerne.
- Gjennomføre tilsyn (risikobasert) – har en portefølje på ca. 450 objekter
- Implementering CIM - avvik og HMS-styringssystem, registrering av kvalifikasjoner, eksponeringslogg beredskap og krisehåndtering samt ROS-analyse.
- Saksbehandling – pyrotekniske varer, fyrverkeri, ammunisjon og krutt, bålsøknader, reguleringsplaner.

3.3 Netto driftskostnader pr. innbygger

Tall oversendt Norconsult viser at utgiftene til ØRB i all hovedsak er under kostnadsnivået for sammenlignbare brannvesen/kommuner. Tallene gjelder netto driftsutgifter til funksjon 339, det vil si at det ikke inkluderer tall for forebyggende avdeling og feier.

Tallene for hver kommune ligger også under landsgjennomsnittet, men for enkelte kommuner noe høyere enn gjennomsnittet for Akershus fylke.

For 2017 er det kun Gjerdrum som hadde netto driftsutgifter som var høyere enn de kommuner som er innenfor samme kostragruppe. Likevel ligger også Gjerdrum under kostnadene på landsbasis.

Som det fremgår av figur 3 har kostnadene for tre av kommunene som inngår i ØRB gått ned siden 2013. Halvparten har hatt en økning i kostandene på mellom 3,9 og 14,2 %. Dette utgjør likevel en lavere kostnadsøkning enn den som har vært på landsbasis i samme periode – der prisøkningen har vært 16,79 % (uten Oslo). Alle kommunene, bortsett fra Eidsvoll, har i tillegg hatt en betydelig lavere vekst i kostnadene enn kostragruppene de tilhører. Eidsvoll har en noe høyere kostnadsøkning enn kostragruppe 13, men likevel lavere enn landsgjennomsnittet.

	2013	2014	2015	2016	2017
EAK Landet	631	668	680	718	738
EAKUO Landet uten Oslo	655	691	702	747	765
EKA02 Akershus	570	554	535	557	600
0239 Hurdal	871	809	719	746	703
EKG02 KOSTRA-gruppe 2	761	826	858	946	1000
0234 Gjerdrum	620	690	658	632	645
0238 Nannestad	582	634	588	566	574
0236 Nes	486	481	497	491	505
EKG02 KOSTRA-gruppe 7	472	478	526	534	582
0237 Eidsvoll	527	626	532	505	603
0235 Ullensaker	578	503	477	480	497
EKG02 KOSTRA-gruppe 13	631	650	643	688	697

Figur 3 - Sammenstilling av kostnader pr. innbygger - drift av brannvesenets beredskapsavdeling. Grønn markering viser lavere kostnad enn tilhørende krostra-gruppe. Kilde tallgrunnlag: ØRB/SSB

Ser vi på tall for siste tilgjengelige år, 2017, ser vi at kommunene i ØRB betaler til dels betydelig mindre i driftskostnader enn landsgjennomsnittet (uten Oslo), det er også noe lavere medregnet Oslo. Kostnadsbildet fordeler seg slik:

Tabell 3 - Oversikt ØRBs eierkommunes kostnader pr. innbygger som prosent av landsgjennomsnittet uten Oslo

Kommune	Kostnadsnivå av landsgjennomsnittet uten Oslo
Hurdal kommune	91,90 %
Gjerdrum kommune	84,31 %
Nannestad kommune	75,03 %
Nes kommune	66,01 %
Eidsvold kommune	78,82 %

Ser vi samlet sett for kommunene, så er den gjennomsnittlige kostanden pr innbygger kr. 576, noe som kun er 75 % av landsgjennomsnittet (738/765). Gjennomsnittskostnaden er også lavere enn samlet kostnad pr. innbygger for Akershus fylke.

4 Norconsults funn

Norconsult har i dette arbeidet gått igjennom utrykningsstatistikk, handlingsplaner for forebyggende avdeling, årsrapporter mv. I tillegg er det gjennomført ett møte med representanter fra ØRB, hvor organisering og oppgaver ble gjennomgått. Formålet var å dekke Norconsults informasjonsbehov. Videre har ØRB velvillig svart på våre spørsmål underveis i arbeidet.

I dette kapitlet oppsummeres Norconsults funn og observasjoner når det gjelder organisering, oppgaver og økonomi ved ØRB. Disse vurderingene er basert på de krav som stilles til brannvesen gjennom lover og forskrifter, samt Norconsult brede kjennskap til øvrige brannvesen i Norge.

4.1 Norconsults funn angående ØRBs oppgaver

Norconsult vurderer utrykningsstatistikken til å være ganske normal for en region av denne størrelsen. Som eksempel kan vi sammenligne med tall fra Follo Brannvesen IKS som har eierkommunene; Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski og Ås og et befolkningsgrunnlag på 120.000. Disse hadde 1891 utrykninger i 2017. ØRB hadde til sammenlikning 1653 utrykninger samme år. Også landsstatistikk viser at kommunene til ØRB ikke har vesentlig større antall utrykninger pr. 1000 innbyggere enn landsgjennomsnittet. Dette i henhold til tall fra SSB. For 2018 hadde ØRB 17,4 hendelser pr. 1000 innbyggere, mens landsgjennomsnittet lå på 18,2. Dette viser at antall utrykninger for ØRB ikke er spesielt høyt.

Den 1. juli 2019 la DSB frem den nasjonale brannstatistikken for 2018². Nasjonale tall viser at brann- og redningsvesenet i Norge utførte totalt 96 980 oppdrag i 2018. Det er en økning på hele 12 prosent fra året før, ØRB hadde en økning på 13,9 % jf. kap. 3.2.1. Enkelte faktorer som bidrar til å forklare økningen er antall skogbranner som var i 2018 samt økning i helseoppdrag. Akershus var det fylket med nest mest skogbranner i 2018 – 195 stykker. Som for ØRB er den største andelen oppdrag på nasjonal basis til unødige og falske alarmer. Hele 54 prosent av utrykningene i 2018 var til den type alarmer.

I tallene for ØRB må det også tas med at ØRB har en samarbeidsavtale med brannvesenet på Oslo lufthavn (OSL). Denne sikrer at det er OSL selv som rykker ut til hendelser i terminalen. Dette er ikke normalt ved andre norske flyplasser der terminalen er å anse som et hvilket som helst annet bygg i kommunen, og der flyplassens brannvesen i hovedsak bare har ansvarsområde mot flyside. OSL er et svært spesielt objekt med i underkant av 30 millioner reisende pr. år³. Dersom samarbeidsavtalen sies opp eller endres, og ØRB får ansvaret for hendelser ved terminalen på OSL, vil antall utrykninger gå betraktelig opp. I tillegg vil det bli behov for endring i materiell. Denne bistanden har således en svært stor verdi for ØRB.

Avtalen med OSL gir også ØRB tilgang på høydemateriell. Dette er noe ØRB pr. i dag ikke har selv, men kan kalle ut fra Avinor/OSL. OSL må da frigjøre 2 mannskaper for å kjøre den, og det er ingen garanti for at den er tilgjengelig i en gitt situasjon. Det kan også ta noe mer tid å klargjøre dette kjøretøyet enn om ØRB selv hadde disponert det. Styrken ved OSL bistår også med vaktlag og mannskapsbil ved hendelser utenfor OSL, dersom det er behov for ytterligere ressurser ved hendelser innen ØRBs geografiske område. Dette er med på å holde kostnadsbilde for beredskapen nede. I lys av dette har vi sett nærmere på Byggeteknisk forskrift (TEK 17) og situasjonen spesielt på Jessheim:

§ 11-13 sier at "Brannceller i byggverk i risikoklasse 4 med inntil 8 etasjer kan ha utgang til ett trapperom utført som rømningsvei. For boenheter forutsettes at minst ett vindu eller balkong er tilgjengelig for rednings- og slokkeinnsats". Veiledningen til TEK 17 sier at "Trapperom angitt for byggverk inntil 8 etasjer gjelder forutsatt at øverste gulv ikke er høyere enn 23 meter over laveste punkt på oppstillingsplasser for brannvesenets høyderedskaper". Befolkningsutviklingen på Øvre Romerike og spesielt i Jessheimområdet,

² <https://www.dsb.no/menyartikler/statistikk/brannstatistikk/brannstatistikk-2018/>

³ Oslo lufthavn, hadde over 28,5 millioner passasjerer i 2018, kilde: Pressemelding fra Avinor, 11.1.2018 – kunngjort; <https://www.ntbinfo.no/pressemelding/faerre-fly-men-flere-passasjerer-i-2018?publisherId=17421123&releaselD=17858988>

tilsier at det vil bli bygget mange høyhus i tiden som kommer. Det er allerede i dag mange bygg som krever høydeberedskap (lift/snorkelbil). Gjennom arbeidet med *Konsekvensvurdering - Lokalisering av ny brannstasjon i Jessheim-området* er det gjort en kartlegging av bygg over 3 hovedetasjer. Totalt i ØRB sin region er det 167 bygg med fire hovedetasjer eller mer. Høyeste bygninger er på 8 hovedetasjer.

Norconsult mener derfor at ØRB selv bør disponere høydemateriell, og at dagens løsning hvor høydemateriellet er lokalisert på OSL, og det må frigjøre to mannskaper for å gi bistand, ikke er tilfredsstillende.

Norconsult mener at oppgavene forebyggende avdeling utfører og prioriterer samsvarer godt med kommunens forebyggende plikter beskrevet i forskrift om brannforebygging. Vår gjennomgang påviser noen oppgaver hos forebyggende som ikke utelukkende er knyttet til forebyggende arbeid, men hele ØRB. Dette gjelder f.eks. media og informasjon. Videre er det også forebyggende personell som jobber med planverk og overordnet dokumentasjon (ROS-analyse for ØRB). Norconsult har fått vite at drift og vedlikehold av IKT utføres av brannmester i heltidsturnus ved en av ØRB sine stasjoner. Alle disse oppgavene anser Norconsult som helt nødvendige og som ØRB må utføre i henhold til de krav som stilles til brannvesenet.

Gitt de opplysningene som Norconsult har fått tilgang til fra både beredskapsavdelingen og forebyggende avdeling, er vår konklusjon at ØRB i svært liten grad gjennomfører ikke-lovpålagte oppgaver - med unntak av de som er omtalt særskilt vedrørende bistand til andre nødetater.

Bakgrunnen for at brannvesen generelt, og ØRB, opplever dette, er at reformer og strukturendringer innen helse og politi har medført at brann og redning nå ofte er første nødetat på skadestedet. Grunnen til dette er nettopp styrken til brannvesenet, som er lokalt forankret og lokalisert, mens ambulanse og politipatruljer i perioder kan være lengre unna. Dette temaet er, som tidligere påpekt, satt på agendaen gjennom våren 2019, blant annet gjennom KS Bedrift. Regjeringen har varslet at dette temaet vil bli tatt opp i en stortingsmelding om samfunnssikkerhet som kommer i 2020. Det samme er også nedfelt i regjeringens Granavolden-plattform; "gjennomgå beredskapskapasiteten i kommunene, inkludert rollefordeling mellom brannvesen, politi og helsevesen".

I forbindelse med fremleggelse av den nasjonale brannstatistikken for 2018³ påpekte DSB at brannvesenets økning i helseoppdrag er bekymringsfull. På landsbasis rykket brannvesenet ut på totalt 6505 helseoppdrag noe som er en økning på nesten 1000 oppdrag. NRK⁴ har sitert DSBs Direktør Cecile Daae med følgende: *Bekymringen er todelt. At dette er en utvikling som brann og redningsmannskapene opplever som krevende og det andre er dersom befolkningen nå ikke får den helsehjelpa de har krav på.*

I forbindelse med brannstatistikken er det også fremstilt statistikk over hvem som er først på stedet av utrykningsetatene. Denne viser at brannvesenet er først på stedet i over 50 % av hendelsene som oppstår, og bekrefter vurderingene over.

Nødetater først på hendelsesstedet ved branner og ulykker i 2018?

- **Brann- og redningsvesenet:** 53 prosent
- **Ambulansetjenesten:** 22 prosent
- **Politiet:** 16 prosent
- **Vet ikke:** 7 prosent
- **To eller flere samtidig:** 2 prosent

Figur 4 - Oversikt over nødetater først på hendelsesstedet 2018 - kilde DSB utrykningsstatistikk 2018

⁴ https://www.nrk.no/norge/dsb-bekymret_-brannvesenet-er-ute-pa-stadig-mer-helse-1.14607499

Selv om ØRB har en del slike oppdrag, viser utrykningsstatistikken at antallet har vært forholdsvis stabil de siste årene. Dette er heller ikke noe ØRB alene kan gjøre noe med, utviklingstrekkene må håndteres på et nasjonalt nivå. Vi anbefaler ØRB å avvete regjeringens gjennomgang av rollefordeling mellom brannvesen, politi og helsevesen.

4.2 Norconsults funn angående organisering

ØRBs organisering er i tråd med de forskriftskrav som stilles for et brannvesen av denne størrelsen. Videre fremgår det av det materialet Norconsult har fått forelagt og de opplysninger ØRB har gitt Norconsult, at det er administrative fellesoppgaver som utføres i avdelingene. Dette gjelder både IKT-, media- og kommunikasjonsarbeid samt arbeid om overordnet ROS-analyse for brannvesenet.

Ved etablering av IKS ble det ikke overført administrative midler til brannvesenet for håndtering av lønn, personal osv. Det bemerkes i denne sammenheng at ØRB pr. 31.12.18 hadde 133 stillingshjemler, der det er fem stykker som har to stillinger. Av den totale bemanningen er 52 heltidsansatte. ØRB kjøper tjenester for lønn og økonomi fra Ullensaker kommune.

ØRB har en administrativ stab på 3 stillinger. Norconsult vurdering er at denne staben burde vært økt. Blant annet mener vi at IKT og informasjonsarbeidet bør flyttes inn i sentral stab. IKT-arbeidet i ØRB utføres pr. i dag av en brannmester i heltidsturnus ved en av ØRB sine brannstasjoner.

Norconsult har vært i kontakt med sammenlignbare IKS-er for å sjekke hvordan de er organisert og hvilke administrative støttefunksjoner som er etablert der. Organiseringen og oppgavene som utføres er forholdsvis ulik, så det er ikke lett å sammenligne. Blant annet varierer det i stor grad hvor ulike tjenester blir utført, eksempelvis lønns- og personaltjenester håndteres gjennom en av eierkommunene, eller annen administrasjon i IKS-selskapet. Regnskap kan gjennomføres i en av eierkommunene eller internt i brannvesenet. Dette gjenspeiler også antall administrative stillinger. Vår kontakt med øvrige IKS-er viser at de administrative stillingene varierer fra mellom 3 til opp mot 10 årsverk. Blant annet kan vi se til Vestfold interkommunale brannvesen (VIB) som dekker en region med ca. 120.000 innbyggere. De har fire brannstasjoner og 106 årsverk med en administrativ avdeling bestående av 6 stillinger. De IKS-er som bare har 3 administrative stillinger mener dette er for lavt og at arbeidsoppgavene overstiger tilgjengelig kapasitet. VIB opplyser at de har sjekket med andre IKS, og VIBs inntrykk sammenfaller med Norconsult, dvs. at en administrasjon på 6 stillinger ikke er en stor administrasjon for et IKS av denne størrelse. Norconsult mener ØRB med sin størrelse, brannstasjonsstruktur mv. derfor bør får tilført flere stillingsressurser i stab for å styrke den administrative delen av brannvesenet. Vi mener arbeidsoppgaver, kontrollspenn og krav til gjennomføringsevne er større og mer omfattende enn hva staben i dag klarer å gjennomføre. Det forventes heller ikke at arbeidsoppgavene for administrativt personell blir mindre i årene som kommer.

Oppgavene knyttet til arbeid med media og informasjon samt overordnet ROS-analyse, tilsier at flere ressurser burde tilføres forebyggende avdeling eller administrativ avdeling. Dette for å avlaste dagens ressurser i forebyggende avdeling. Bakgrunnen for dette er følgende krav i dimensjoneringsforskriften:

Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg krever ytterligere ressurser.

Ved at forebyggende personell bl.a. utfører oppgavene som beskrevet over, tas det ressurser bort fra det forebyggende arbeidet. Dette medføre en fare for at det ikke er nok forebyggende ressurser i ØRB for å tilfredsstille lovkravet.

Norconsult vil også påpeke at vi ser en utvikling hos flere brannvesen i Norge der det ansettes personer i støttefunksjoner med annen fagkompetanse enn det rent brannfaglige. Dette kan være ressurser innen jus, logistikk og kommunikasjon. ØRB har ansatt personell med media og kommunikasjonserfaring. Det må forventes at denne trenden vil fortsette.

4.3 Norconsults funn angående kostnader

Hoveddelen av ØRBs budsjett er knyttet opp mot faste kostnader som lønn og sosiale utgifter, husleie og lisenskostnader (nødnett).

Ser vi på kostnadsbildet for ØRB, fremstår selskapet som nøkternt drevet. Som nevnt under redegjørelsen i kap. 3 ligger kostandene pr innbygger lavere enn landsgjennomsnittet, og i hovedsak også lavere enn sammenlignbare kommuner. ØRB opplyser til Norconsult at de har vært svært bevisste på kostnadsutviklingen, noe som har medført noe etterslep på investeringer. Dersom vi ser på veksten som har vært innenfor regionen hvor ØRB har sitt ansvarsområde, har denne vært ganske stor de siste 20-årene. Kommunene har opplevd en voldsom utvikling i form av utbygging etter etablering av OSL som hovedflyplass. Likevel har kostnadene til brannvesenet vært nøkterne og under landsgjennomsnittet. Til å være et brannvesen i et vekstområde, mener Norconsult det ikke ville vært unaturlig om kostnadene hadde ligget over landsgjennomsnittet.

En viktig grunn til at kostnadene er holdt nede, er at ØRB har svært gunstige avtaler med bl.a. OSL og Nedre Romerike Brann og Redning (NRBR). Spesielt avtalen med OSL tilfører ØRB mye ved at OSL selv tar ansvaret for terminalbygningen ved OSL. Lufthavnen har høydemateriell og utgjør en bistandsstyrke ved hendelser utenfor (men i nærheten av) OSL. ØRB opplyser til Norconsult at også avtalen med NRBR gir ytelse ut over det man normalt forventer av en slik samarbeidspartner.

I henhold til inngått avtale ved etableringen av ØRB, skal brannvesenet betale en fast sum på 965,- pr kvm for leie av brannstasjoner. Siden oppstart av selskapet har vært behov for å leie eksterne lokaler fordi eierkommunene ikke har hatt tilstrekkelig kapasitet eller tilfredsstillende lokaler til rådighet. Ekstrakostnadene for dette siden etablering av selskapet i 2014 beløper seg til ca. 2. millioner kroner.

ØRB har en stor styrke med deltidsansatte. Dette er personell som utalmeres ved hendelser og betales i henhold til tid i innsats. Det betales da en overtidsgodtgjørelse. Dette medfører at de rent økonomisk er knyttet til hendelsen. Vi konstaterer at denne type utrykninger derfor fremstår som mer kostbare enn der kasernerte mannskaper blir mobilisert. Her må vi ta med at deltidsmannskapene har en relativt lav grunnkostnad.

4.4 Ny hovedbrannstasjon Jessheim

Parallelt med denne oppgavegjennomgangen har det også blitt gjennomført en oppdatering av *Konsekvensvurdering – Lokalisering av ny brannstasjon i Jessheim-området*. Dette arbeidet er utført av Norconsult på oppdrag for Jessheim kommune. Konsekvensvurderingen omhandler ulike lokaliseringalternativer med fokus på innsatstid.

Etableringen av ny hovedbrannstasjon gir ikke grunnlag for å redusere antall brannstasjoner. Det vil fortsatt være nødvendig med seks stasjoner for å gi god nok dekning innenfor kravene til innsatstider. Det er heller ikke mulig å flytte deltidsstasjoner fordi deltidsmannskapet har stor tilknytning til området, dvs. at de både er bosatt og har sin arbeidsplass i samme område. Ved å kasernere ny fremtidig brannstasjon, evt. Eidsvoll brannstasjon, løftes anseelsen til brannstasjonen. Den blir en mer attraktiv arbeidsplass og rekrutteringen blir enklere. Ny hovedbrannstasjon vil også tilfredsstillende gjeldende krav til HMS for mannskapene, slik at det blir en tryggere og mer effektiv stasjon enn dagens løsninger. hvor det er gjort tiltak i eksisterende bygg.

Videre vil det oppnås et tettere samarbeid mellom forebyggende- og beredskapsavdelingen. Dette vurderes å gi en gunstig effekt bl.a. i forhold til informasjonsutveksling mellom de to avdelingene. Begge kan sitte på informasjon som er nyttig for den andre, noe som både gir bedre forebyggende arbeid og beredskap i eierkommunene. Samtidig vil også administrasjonen komme tettere på avdelingene, noe som også bidrar til enda bedre kontakt mellom mannskaper, administrasjon og ledelse.

Etablering av ny hovedbrannstasjon vil også bidra til en reduksjon i leiekostnader til lokaler leid av eksterne.

4.5 Norconsults konklusjon

Vår oppgavegjennomgang av Øvre Romerike Brann og redning har resultert i følgende hovedfunn og konklusjoner:

- Med utgangspunkt i de opplysninger som Norconsult har fått tilgang til fra både beredskapsavdelingen og forebyggende avdeling, konstateres at ØRB i svært liten grad gjennomfører ikke-lovpålagte oppgaver. Unntaket er bistanden til andre nødetater, som er en nasjonal strukturell trend som vil bli belyst i en Stortingsmelding. Det er derfor ikke funnet grunnlag for å gjøre beregninger av kostnader relatert til såkalte ikke-lovpålagte oppgaver.
- ØRBs antall og type utrykninger samsvarer med landsgjennomsnittet. Antallet er ikke høyere enn det som må forventes gitt befolkningsgrunnlaget og risikobildet i regionen.
- OSL ivaretar selv beredskap for terminalen på lufthavnen. Dette er regulert gjennom samarbeidsavtalen mellom OSL og ØRB. Sies avtalen opp, vil dette medføre en betydelig økning i antall utrykninger for ØRB pr. år. Dette vil også medføre en betydelig endring i risikobildet for ØRBs ansvarsområde.
- Dagens ordning der ØRB selv ikke har høydemateriell men får bistand fra OSL, vurderes ikke som tilfredsstillende, gitt den samfunnsutviklingen som pågår i ØRBs geografiske ansvarsområde. Antall bygg med en høyde der denne type materiell må benyttes forventes å kunne øke.
- Kostnadene ved ØRB er lav, og Norconsult vurderer driften som nøktern. Kommunene har lavere netto driftskostnader pr. innbygger enn sammenlignbare kommuner knyttet til funksjon 339.
- Kommunene har opplevd en voldsom utvikling og utbygging etter etablering av OSL som hovedflyplass. Likevel har kostnadene til brannvesenet vært moderat, og under landsgjennomsnittet. For et brannvesen i et slikt vekstområde med mye næringsetablering, ville det ikke vært unaturlig om kostnadene lå over landsgjennomsnittet.
- Oppgavene knyttet til arbeid med media og informasjon, samt overordnet ROS-analyse, er faktorer som bidrar til at flere ressurser burde vært tilført forebyggende avdeling eller administrativ avdeling. Dette for å avlaste dagens belastning i forebyggende avdeling. Bakgrunnen for dette er at krav i dimensjoneringsforskriften tilsier at ØRB skal ha minst 10 årsverk til forebyggende arbeid. Gjennomføring av overnevnte oppgaver gjør at det kan trekkes i tvil om det vil være tilstrekkelig ressurser i forebyggende avdeling til å tilfredsstille dette lovkravet.
- Med sin størrelse, brannstasjonstruktur mv. bør ØRB få tilført flere stillingsressurser i stab. Dette for å styrke den administrative delen av brannvesenet. Arbeidsoppgavene, kontrollspennet og krav til gjennomføringsevne er større og mer omfattende enn hva staben i dag klarer å gjennomføre. Oppgavemengden har også økt etter etablering av ØRB og det forventes ikke at arbeidsoppgavene for administrativt personell blir mindre i årene som kommer.